

3Langsø Friskole – en beskrivelse

Den efterfølgende tekst er tænkt som en hjælp til at tegne et billede af den skole, som Langsø Friskole er blevet til gennem nu 8 års udvikling og arbejdet med at opfylde de visioner og mål, som forældregruppen og skolekredsen har sat. Det er et arbejde, som altid vil være i gang mod nye mål, men samtidig skal vi huske, at de ting, som vi allerede nu har opnået, og som nu er helt naturlige dele og selvfølgelig her på skolen, ikke er kommet af sig selv og måske ikke er så selvfølgelige endda andre steder – Her på Langsø Friskole synes faktisk, at vi har noget særligt, specielt det som ikke er så målbart, og det som ligger udover den grundlæggende/almindelige faglige undervisning.

Vi håber, den følgende læsning vil give et godt billede af vores skole, og at det måske vil give lyst til et besøg. Beskrivelsen er bygget op omkring 8 emner, som tilsammen skal give et billede og indtryk af vores skole.

I august 2008 åbnede Langsø Friskole for sit første elevhold. Skolen er inspireret af det Grundtvig-Koldske skolesyn, som for os bl.a. betyder at:

- vi lægger vægt på samtale
- vi møder eleverne på deres niveau
- vi giver plads til, at læring ikke altid går efter en på forhånd fastlagt progression
- og, at fortælling, specielt i historie og kristendom, har en tydelig rolle

Langsø Friskole er for *alle*, og vi har således heller ikke afvist nogen forældres ønsker om indskrivning af deres børn på skolen – samtidig har vi heller ikke afbrudt samarbejdet med nogen. Vi påtager os de opgaver, der er med eleverne uden skelen til deres faglige, sociale eller fysiske baggrund. Samtidig forventer vi et gensidigt samarbejde med både forældre og elever og opbakning til skolen værdier.

1. Skolens værdigrundlag

- Langsø Friskole er en levende skole, hvor det enkelte menneske dannes og udvikles i et forpligtende fællesskab med andre og hvor vi behandler hinanden med forståelse og respekt.
- På Langsø Friskole har vi sundhed i centrum for alle vore aktiviteter.
- Langsø Friskole bygger på den Grundtvig/Koldske skoletradition med fokus på livsoplysning. Det betyder, at vi har den overbevisning, at indsigt og kundskab er til for menneskene – ikke omvendt.
- Undervisning og samvær på skolen tager sit udgangspunkt i en aktiv, forpligtende og involverende dialog mellem barn og voksen og mellem børn indbyrdes.
- Vores undervisning sigter mod at udvikle det hele menneske.
- Vi opfordrer og tilskynder til nysgerrighed, lyst til at opleve og glæde ved at lære.
- Vi forventer at skole-hjem samarbejdet hviler på et aktivt, forpligtende og gensidigt samarbejde og engagement.

- På Langsø Friskole har vi plads og hjerterum til det enkelte barn og til det enkelte barns særlige forudsætninger og personlighed”

2. Undervisning

Samlæste klasser

Med vores organisering med samlæste årgange gives god mulighed for niveaudeling i hold. Samtidig kan elever, der ikke endnu helt har ”fanget” et stofområde på en nem måde, få stoffet gennemgået en gang til ved at indgå i en ny gruppe. Samtidig har de samlæste klasser en klar social gevinst, da alle elever opfatter sig som én gruppe.

I skoleåret 2016-2017 gælder, at vi pga. de forskellige årganges størrelser har selvstændige ”rene” klasser i 0. og 1. årgangene. For de øvrige årgange er de samlæst og delt op på flg. 2.-3. klasse 24 elever, 4.-5. klasse med 21 elever og endelig 6.-8. klasse med 16 elever.

Holdstørrelser på omkring 20 elever

Vi tilstræber at vores holdstørrelser ligger på omkring 20 elever. Alt efter elevsammensætning kan vi dog lave hold med flere eller færre elever. I disse tilfælde vurderes også på lærerbemandingen.

CL-model

En undervisningsmodel vi har taget til os er CL- modellen. Vi har specielt udvalgt nogle områder herfra, som vi mener styrker elevernes arrangement og deltagelse i undervisningen. Vigtigst herfra er ”gruppearbejdsformen” til gennemgang af nyt stof, hvor eleverne bliver sammensat i grupper på fire elever med hver deres roller, som går på skift mellem eleverne. Det gør, at alle elever i gruppen er nød til at være aktive og deltagende for at kunne udfylde deres tildelte rolle. Herved undgår vi, at elever bliver passive og ikke deltagende, som ofte kan ske ved den traditionelle ”katederundervisning”.

Se mere om CL-modellen her: [CL-modellen](#)

Læringsstile

Læringsstile er en anden form for undervisningsmodel, som tilgodeser elevernes forskelligheder med det at lære. Det betyder f.eks., at elever kan arbejde alene eller i gruppe. Andre kan have musik andre stilhed. Nogen har brug for bevægelse andre vil sidde i sække stol. Nogen har brug for at få stof gennemgået gennem læsning andre ved at lytte og andre igen ved at se. Alle disse former aftales med eller udstikkes af læreren og eneste regel er, at ingens læringsform må forstyrre andres.

Ekstra kursusmulighed for faglige løft for elever med behov

De foranstaltninger skolen tilbyder, er bygget op omkring tre ordninger:

- Forløb hvor hele klasser deltager i kursusforløb med tolærerordninger.
- Kursusforløb hvor elever med samme ”problematikker” deltager i kurser uden for deres stamhold med fokus på specifikke vanskeligheder.
- Tolærerordninger i perioder i klasser, hvor enkelte elever kan få mere opmærksomhed og støtte på klassen.

Tydelig opfølgingsplan for kursuselever (fagligt) og elever med andre problematikker

For elever, der har behov for særlig støtte, fagligt eller socialt, laves opfølgingsplan og forældre inddrages i denne. Planen tager udgangspunkt i nuværende kompetencer, potentialer og langsigtede mål samt hvilken metoder, der anvendes.

Tidssvarende undervisnings midler (bøger, IT)

Vi prioriterer, så vidt det er muligt, til stadighed, at have tidssvarende undervisningsmidler. Det gælder både hvad undervisningssystemer angår (bøger) samt udviklingen indenfor IT hvor skolen kan stille både stationære og bærbare computere til rådighed. For elever med særlige behov udlånes en bærbar PC med specialprogrammer.

Ikke genbrug af engangsmaterialer i undervisningen

Vi genbruger ikke forlags engangsmaterialer. Elever får udleveret div. engangshæfter og må selvfølgelig skrive og udfylde disse.

Emneuger

Skolen vægter emneuger højt. Det betyder vi afsætter omkring 5-6 uger pr. skoleår til anden form for undervisning. Emneugerne skal ses som noget, vi alle ser frem til og ligesom samler de erfaringer, den viden og de arbejdsmetoder eleverne har tilegnet sig gennem den normale undervisning. Emneugerne skal være en form for "krydderi" fordelt over skoleåret. Hertil har emneugerne selvfølgelig både faglige og sociale mål. Ved en emneuge er der tid til fordybelse samtidig med, at alle arbejder med det samme overemne, som gør, at fokus for alle er rettet omkring emnet, og dermed opstår en selvforstærkende effekt af fokus og interesse omkring emnet. Arbejdet og træningen i emneuger skal også forberede eleverne til den afsluttende årsopgave på vores sidste årgang. De sociale gevinster ved emneugerne er mange, men først og fremmest den sammentømring der sker mellem eleverne på tværs af årgange og køn – dette er en af skolens væsentligste særkender (se mere herom under afsnittet "særligt")

Ekskursioner

Mulighederne for at ændre på skoledagene og tage eleverne med ud gennem ekskursioner og besøg på forskellige lokaliteter forsøges i den grad det lader sig gøre. Således benyttes specielt de tilbud der er i Viborg og i lokalområdet.

3. Samarbejde

Tæt forældresamarbejde om den enkelte elev

Skolen skal være kendetegnet ved et tæt gensidigt samarbejde om den enkelte elev. (se mere herom under afsnittet "særligt")

Forældreinvolvering i skolens virke gennem udvalg

Som forældre til børn på Langsø Friskole og Børnehus bliver man naturligt del af det fællesskab, som er grundlaget for vores skole og børnehus. Med andre ord - det er forældrenes skole og børnehavn/vuggestue. Derfor er det besluttet, at alle familier skal bidrage til skolens og børnehusets drift gennem deltagelse i arbejdsudvalg. Begrundelserne herfor er flere. F.eks. at forældrene engageres i børnenes "arbejdsplads",

og at forældrene får lært hinanden at kende gennem fælles arbejdsprojekter i skolen og børnehuset. Hertil kommer den økonomiske sparede del som en vigtig del af driften. Arbejdets omfang er ikke stort og alle bidrager med det de kan. Typisk for mange af udvalgene er, at de mødes 4-6 gange om året svarende til to weekenders fuld arbejde.

Man har, som ny forældre, mulighed for at ønske et udvalg og ønskerne vil, så vidt det er muligt, efterkommes. Nye udvalg vælges hvert år i juni måned. Se mere om forældrearbejde og strukturen heraf på vores hjemmeside.

Åben skole – forældre er altid velkommen til at deltage i skoledagen

Da en fri skole bygger på forældrenes engagement, og skolen kun har sin berettigelse så længe forældrene vil gå aktivt ind i arbejdet omkring den, er det helt naturligt, at alle forældre har sin frie gang på skolen og er deltagende i de aktiviteter, der er. Skolen ser gerne, at forældre kommer og er med i undervisningen, når de har mulighed for det. Der skal således *ikke*, fra skolens side, indbydes til forældredage eller lig. Forældre kommer og er med når de vil og har mulighed for det. Dog afholdes to årlige mere "officielle" åbenskoledage hvor dagene på forhånd er meldt ud.

4. Særlige fokusområder

Motion-bevægelse

I skolens værdigrundlag står bl.a., at vi har sundhed i centrum for alle vore aktiviteter. Det har fra skolens start betydet, at motion og bevægelse har været og er en del af skoledagenes program. Vi har arbejdet med mange forskelligt former for motion og bevægelse gennem gang, løb, cykling, div. boldaktiviteter og fangelege. Vi har på elevernes skema afsat tid til motion og på den måde været langt forud for vores tid, og de nye tiltag der er kommet i folkeskolen. Samtidig vil en del af elevernes motion og bevægelse blive indarbejdet som en naturlig del af undervisningen så denne byder på flere former end på den traditionelle klasseundervisning i klasselokalet bag lukket dør.

Engelsk

Vi har fra skolens start valgt, at engelsk skal være vores vigtigste fremmedsprog. Derfor har eleverne allerede, når de starter i skole fået kendskab til engelsk i vores børnehave. Engelsk på dette alders- og begyndertrin er bygget op omkring sange, rim og remser (udenadslære), for senere at læse i bøger og samtale og på de ældre klassetrin at gå over i traditionel undervisning gennem bøger, IT m.v. Også her har vi været forud ift. folkeskolen.

Læsning

Læsning har vi som et særligt fokusområde, da vi mener, læsningen er en af de største forudsætninger for et godt skoleforløb hvilket især i de ældre klasser kommer til udtryk. Derfor er alle lærere også uddannet ALKALÆR lærer (læseunderviser) og ALKALÆR læsemetoden er grundlaget for læseundervisningen i de yngste klasser og i vores støttetimer. ALKALÆR står for: "*alle kan lære at læse*" og skolen vil garantere at alle elever fra Langsø Friskole kommer til at læse og begreber som ordblind sjældent vil kunne bruges i sammenhæng med elever fra Langsø Friskole

læsefærdigheder. Vores udgangspunkt er, at alle vil kunne komme til at lære at læse hvis flg. er opfyldt:

- Elever er motiveret
- Elever skal have et sprog
- Eleven skal have et fungerende sanseapparat

elevernes skema til på skolen, at øve og styrke læsefærdighederne, som især i de ældre klasser har afgørende betydning i de fleste fag.

Sundhed

For os skal sundhed forstås på to måder, nemlig den fysiske- og den psykiske sundhed. Den fysiske sundhed gennemføres bl.a. gennem vores inddragelse af motion og bevægelse som oven for beskrevet.

Sundhed på det psykiske område er helt afgørende for god læring. Trivsel og trygge rammer hvor den enkelte elev føler sig set og hørt og er en del af fællesskabet, er en forudsætning for, at eleven er åben for at modtage læring og selv byde ind med sin kunnen. Derfor kan vi også med sikkerhed sige, at et begreb som mobning ikke finder sted på Langsø Friskole.

For også at styrke den sunde profil tilbyder skolen gratis frugt til alle elever to gange om ugen. Hertil forventes at elever får et sundt morgenmåltid inden de møder i skole og at madpakken også har et fornuftigt sundt indhold. Slik og sodavand er ikke tilladt på skolen.

5. Særligt

Udeordning i pauser

Vi mener, det er vigtigt, at eleverne får pauser i løbet af skoledagen, hvor der er mulighed for at få sig rørt, få frisk luft og få tankerne lidt væk fra de boglige stof. Samtidig har pauser også en stor rolle for elevernes sammenhold og hele det sociale liv på skolen. Derfor fastholder vi også, for alle, skemalagte pauser.

Skolemadsordning pt. 3 dage

Skolemadsordningen blev etableret i 2012. Den har været varetaget af eget køkken, som er underlagt fødevarerstyrelsens regler. Ordningen er fra 1. oktober 2014 overgået til Vammen Kro. Ordningen udvikles til stadighed. Der undersøges bl.a. om vi skal tilbyde skolemad 4 dage.

Frugtordning 2 gange om ugen

Alle elever har mulighed for gratis frugt to gange om ugen. Der tilbydes hver gang to forskellige frugter og udvalget af frugt skifter fra gang til gang.

Lejrskole for udskolingsgruppen

Skolen har fastholdt, at det er vigtigt for vores elever i den ældste gruppe at komme på lejrskole. Lejrskolen har først og fremmest haft for mål, at styrke sammenholdet i gruppen. Derfor har eleverne, i slutningen af august eller i starten af september måned, været på en uges lejr tur, for herefter, resten af skoleåret, at have en fælles ramme at arbejde ud fra omkring gruppens fællesskab. Turene har bl.a. gået til Tjekkiet i form af adventure tur. Kanotur i Sverige og storbylejrskole i København.

Årlig lejrskole for hele skolen samlet

Som en vigtig og højt vægtet del for hele skolens trivsel, er alle elever og lærere på en årlig lejr tur først på skoleåret. Vi er normalt af sted med 2-3 overnatninger således, at eleverne fra 0.-3. klasse har været med 2 døgn og de øvrige elever har haft 3 døgn. Lejrturen giver et godt fælles afsæt for skoleårets arbejde og elever og lærere kommer tættere på hinanden. Som en vigtig pædagogisk del af denne tur, er eleverne blandet i grupper på tværs af både alder og køn. Glædeligt har det været, at kunne konstatere, at eleverne, specielt i de større klasser, har udvist et rigtig flot ansvar for skolens yngre elever. Det er på sådanne ture, at skolens særlige kendetegn med hensyn og ansvar over for hinanden også bliver grundlagt.

Stærk forældrekontakt

Forældre- og skolekredsen er grundlaget for vores skole. Bl.a. derfor vægter vi i særlig høj grad et tæt og gensidigt skole-hjem samarbejde. Vi afholder årlige skole-hjem samtaler. Hertil kommer både fælles forældremøder for alle klasser og også møder for de enkelte klasser.

Ved elevfravær skal skolen kontaktes inden skoledagens start, så vi ved hvor eleverne er. Hvis ikke skolen har fået besked kontakter lærerne forældrene i den første pause, så vi sikre os at eleven er "gyldigt" fraværende. Dette er en sikkerhed for både skole og forældre. Skolen ved, at elevernes fravær er afstemt med forældrene, og forældrene ved at deres børn er mødt i skole.

For elever med særlige behov, det være sig fagligt, fysisk eller socialt har skolen altid en forventning om et tæt og åbent gensidigt samarbejde. Her tager vi de snakke, og evt. møder der skal til, for sammen, at finde de bedste veje for den enkelte elev.

Tæt kontakt til og øje for alle elever

Da vi er en lille skole, er det en selvfølge, at vi har en særlig mulighed for at følge de enkelte elever tæt. Personalet ser, og vil opdage, elever, der på den ene eller anden måde, ikke trives eller har faglige udfordringer. Hertil kommer, at vi gennem andre elever får kendskab til, hvis der skulle være noget, som ikke er, som det skal være. Vi har, som en lille skole, gode muligheder for, at tilrettelægge skoledagen og undervisningen bedste muligt for elever, der har behov for det.

Morgensamling - elevråd

Med afsæt i den Grundtvig/Koldske skoletradition er det en selvfølge, at morgensamling er en central del af skolens liv. Morgensamlingen er bygget om omkring en ramme på ca. et kvarter hvor vi starter og slutter med sang. Klasserne har på skift, sammen med deres lærer, ansvaret for en uges samling hvor eleverne er tovholdere på samlingen. De står for den praktiske afvikling som ordstyrer og planlægning af indhold, som kan være om aktuelle og historiske emner eller præsentation af elevarbejder. Almindelige dagligdags beskeder og fejring af fødselsdage hører også til vores morgensamling. Samtidig har samlingen også funktion som "elevråd". Det er på disse samlinger vi sammen diskuterer, beslutter og aftaler ting, som berører vores dagligdag.

Gribe nuet – klar til omstilling når noget kommer op

En af fordelene ved at være en lille skole er, at vi meget nemt kan omstille os, hvis en god ide eller noget spændende opstår. Vi synes det er vigtigt at give tid til det, der pludseligt kan optage eleverne, eller hvis en mulighed for en oplevelse byder sig.

Øje for hinanden

Vi er kendetegnet ved, at alle kender alle og dermed har øje for hinanden. Det giver stor tryghed for eleverne og ansvar for hinanden. Dette er en helt afgørende faktor, når der snakkes læring - nemlig at der er et tillidsfuldt forhold eleverne imellem og med lærerne. Når dette, som hos os, er opfyldt, kan god læring ske.

Profilfag

Fra skoleåret 2014-2015 har vi på Langsø Friskole skærpet vores tilbud. På baggrund af de erfaringer vi hidtil har gjort os, og på baggrund af en visionsdag i vinteren 2014, har vi besluttet, at tilbyde tre såkaldte profilfag. Vi har udvalgt os 3 områder: musik/drama, idræt/udeliv og Kreativværksted. Hvert fag løber et år ad gangen. For de enkelte fag glæder, at fagene er et tilbud til eleverne om mere af de fag- og interesseområder de brænder for, og derfra kan vokse både fagligt og menneskeligt. Indholdsmæssigt er profilfagene et tilbud om yderlige timer til dygtiggørelse i fagenes fagområder som beskrevet i Fælles mål. Udover de beskrevne mål i fagplanerne har vi på Langsø Friskole herudover nedenstående mål. Der henvises til hjemmesiden – Undervisning – Profilfag for nærmere beskrivelse af mål og indhold.

- *Musik/drama*
- *Idræt/udeliv*
- *Kreativværksted*

Projektundervisning

Ved afgang fra Langsø Friskole er det vores mål, at eleverne behersker projektundervisningsformen. Derfor gennemføres hvert år en uge omkring vinterferien, hvor eleverne arbejder med et bestemt emne, som skal munde ud i en årsopgave. Grundlaget for denne uge er som projektugen i folkeskolens 9. klasse. For de yngste klasser arbejdes med et fælles lærerstyret emne, men fra 4. klasse vælger eleverne selv et emne, som de vil arbejde med og både produkt og fremlæggelse er elevernes eget ansvar hvor lærerne på dette trin alene indtager en vejlederrolle. For at styrke eleverne til arbejdet med årsopgaven og specielt for de elever der går i vores afgangsklasse, er arbejdsformen gennemprøvet lige fra de første skoleår gennem flere årlige emneuger. Også skolens daglige morgensamling støtter arbejdsformen – det at lære at stå frem og fremlægge for andre giver en tilvænning til årsopgavens krav.

Udeskole

For også at levendegøre undervisningen og indimellem gøre den mindre teoretisk samt for at imødekomme de elever, der lærer bedst ved at gøre noget praktisk, benytter vi os også af udeundervisning, som for os virkelig betyder, at vi rykker undervisningen væk fra det traditionelle klasseværelse. Det er en undervisningsform, der ofte fanger elever, som kan have svært ved den kendte klasseundervisning, og det er også en form, der binder klassen og læreren sammen på en ny måde, som styrker de sociale bånd, der for os er forudsætning for god læring.

Fortælling – Grundtvig/Kolsk (historie/kristendom)

Med afsæt i de Grundtvig/kolske tanker om læring forsøger vi stadig at dygtiggøre og udvikle os i fortællingens kunst. Vi holder fast i, at læring gennem en god og levende fortælling er en væsentlig del af måden hvorpå eleverne tilegner sig viden. En lærer der er inde i sit stof og gennem fortælling og samtale med eleverne kan skabe en "billedverden" hvor elever ser det fortalte for det indre øje er "oplevelser" og viden der ikke glemmes. God læring kan stadig ske uden bøger og IT og vi bruger især fortællingen i vores morgensamlinger og i fagene kristendom, historie og samfundsfag.

6. Fysiske rammer

Udefaciliteter

Vi råder over et stort udeområde. Vi har en nyere legeplads, renoveret i 2010, en multibane med asfalt. En skolegård til fri leg med asfaltbelægning. Hertil har vi i foråret 2014 fået etableret en græsbane til bl.a. boldspil samt en pilelabyrinth. I umiddelbar nærhed heraf har vi adgang til et lille skovområde til leg og en nyetableret bypark med motionsbane og legeredskaber. Elever fra 4.-8. kl. kan få en stadiontilladelse, hvilket giver dem adgang til at gå på byens stadion i pauserne.

Gode og indbydende bygninger

Skolen har til huse i den gamle Vammen Skole. Bygningen er total renoveret i 2001 og bliver selvfølgelig løbende vedligeholdt.

Faglokaler

Skolen har gode faglokaler til musik/samlingsrum, billedkunst, design/håndværk og et helt nyt skolekøkken (2012) til madkendskab. Hertil har skolen en helt traditionel gymnastiksal. Foruden skolens egne lokaler benyttes Vammen Hallen til en stor del af vores motion og idrætsundervisning samt Vammen Stadion.

7. Øvrige tilbud

SFO

For 0.-8. klasse tilbyder skolen skolefritidsordning for alle elever. SFO'en har åbent fra 6.15 og efter skoletid til kl. 17.00 (fredag kl.16.30)

Klub

For elever fra 4.-8. klasse tilbydes juniorklub tre dage om ugen, tirsdag – torsdag.

Egen børnehave og vuggestue - børnehuset

I tilknytning til skolen er der i 2010 oprettet egen børnehave og i sep. 2013 også egen vuggestue. Skole og børnehus grænser op til hinanden og deles om legepladsen. Specielt arbejdet med de kommende børnehaveklasseelever og skolens nuværende 0. klasse er til glæde og gavn for begge parter. Igen her – børnene kender hinanden og er trygge ved hinanden.

At skolen – hele Langsø institutionen - nu kan tilbyde et forløb med vuggestue, børnehave og skole er en rigtig stor gevinst og det give en sammenhængende pædagogisk "rød tråd" genne hele "børneforløbet".

8. Arbejdsområder

9. kl. fra 2017

Skolens bestyrelse har besluttet, at 9. klasse skal udbydes fra skoleåret 2017, således et fuldt grundskoleforløb kan gennemføres på Langsø Friskole. Tilmelding til 9. klasse skal ske i august måned året før starten i 9.

Etablering af fysiklokale

Som et længe værende ønske til styrkelsen af undervisning i natur/teknik og med beslutningen om etablering af 9. klasse, er arbejdet med etablering af et fysiklokale rykket nærmere og er et arbejdsområde fra skoleåret 2014.

TK/7.12.2016